

NEDERLANDS COMITÉ VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS (NCRM)

Postbus 94427, 1090 GK Amsterdam. www.ncrm.nl, email: ncrminfo@gmail.com,

Minister VWS, per mail

Cc. Kamercommissie VWS, per mail

Amsterdam, 9 januari 2024

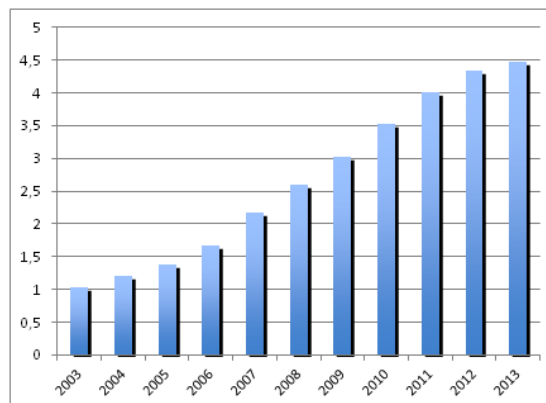
Onderwerp: Hoog medicijngebruik door jongeren na de ADHD-diagnose.

Geachte minister,

De Gezondheidsraad toonde zich met het rapport van 3 juli 2014¹ zorgelijk over de snelle toename en het hoge percentage van gebruik van ADHD medicatie bij jongeren. Dat rapport meldde dat in die tijd ca. 4,5% van de kinderen/jongeren tot 19 jaar medicatie bij de ADHD-diagnose gebruikte. Als gevolg van dat rapport drongen eerst de huisartsen (2014) en daarna de kinderpsychiaters (2015) aan op matiging in het voorschrijven van deze middelen, waarna de pijlsnelle groei van ADHD-medicatie (destijds vooral de drug methylfenidaat) afzwakte.

Nu, ca. 10 jaar na dato, nodigen wij u uit om met ons te kijken naar het huidige medicijngebruik bij de ADHD-diagnose en wat er gedaan is met het voornoemde zorgelijke rapport van de Gezondheidsraad. Uit een combinatie van recente gegevens van SFK² en van de GIP³ databank komen wij op ruim 100.000 jongeren van 6 t/m 18 jr. die in 2022 medicijnen gebruikten die vooral voor ADHD worden voorgeschreven. Dat is ruim 4% van die leeftijdsgroep.

Zie de bijlage voor onze tellingwijze.

Illustratie uit rapport ADHD, Gezondheidsraad, 2014. Het percentage jeugdigen van 4 t/m 18 jaar dat methylfenidaat voorgeschreven kreeg. (Bron: SFK.) Na de ingebruikname van behandelingsrichtlijn 2005, met daarin vele tientallen verwijzingen naar ADHD-experts met banden met de farmaceutische industrie, volgde een pijlsnelle toename tot ca. 4,5% van de leeftijdsgroep.

¹ Rapport Gezondheidsraad. ADHD: medicatie en maatschappij. Den Haag: Gezondheidsraad, 2014; publicatienr. 2014/19.

<https://www.gezondheidsraad.nl/binaries/gezondheidsraad/documenten/adviezen/2014/07/03/adhd-medicatie-en-maatschappij/dossier-adhd-medicatie-en-maatschappij.pdf> . Grafiek op pg. 41.

² Stichting Farmaceutische Kengetallen, SFK.

³ <https://www.gipdatabank.nl/> , van Zorginstituut Nederland, dat werkt met gegevens van zorgverzekeraars. Omdat Zorginstituut Nederland alleen gegevens ontvangt van verzekeraars tellen zij gebruikscijfers van niet-vergoede medicijnen niet mee. SFK telt die gebruikscijfers wel. GIP-cijfers zijn dus in de regel wat lager dan het werkelijk gebruik.

U zult, met ons, verontrust zijn over de geringe afname, minder dan 1 procentpunt gedurende afgelopen 10 jaren, van het voorschrijven van deze medicijnen (drugs) aan kinderen.

Wij veronderstellen dat ook de Kamercommissie VWS hierin geïnteresseerd zal zijn omdat zij (de Commissie) zich destijds (ca. 2011) intensief heeft ingespannen om het onderwerp ADHD-overmedicatie op de rails te zetten.⁴

Vaak over het hoofd gezien: de invloed van omgevingsfactoren bij het behandelen van drukke en dromerige kinderen.

Dit lijkt ons niet de plaats voor een uitweiding over de alternatieve therapeutische aanpak van kinderen met gedragsproblemen; wij volstaan met het noemen uit de vakliteratuur van omgevingsfactoren die een ADHD-diagnose in de hand kunnen werken, waarna te vaak een inadequate therapie (medicatie) wordt voorgeschreven:

Jongste kinderen in de klas ("schooleffect"), zwakte van het onderwijssysteem, laag sociaal-economisch niveau (armoede!) en laag opleidingsniveau van het gezin, overmatige blootstelling aan beeldschermen (televisie, smartphone, enz.), vroeggeboorte, kindermishandeling, depressieve moeder tijdens de kindertijd, tienermoeder.

Het is een beschaafd land onwaardig om kinderen met psycho-sociale problemen een goede behandeling te ontzeggen en te verwijzen naar middelen die onder de Opiumwet vallen.

Conclusie

Het voorschrijven van drugs bij kinderen / jeugdigen met aandachts- en gedragsproblemen ("ADHD") is sinds het document van de Gezondheidsraad hierover (in 2014) nauwelijks afgenomen: nog steeds gebruikt ca. 4% van de Nederlandse kinderen (ruim 100.000) ADHD-medicatie als therapie. Wij concluderen dat de betreffende expert-groep overwegend nalaat om primair en uitgebreid in te zetten op goede, drugs-vrije behandeling.

⁴ Zie o.a.

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2011A00836

Wat kunt u doen?

Het opstellen en handhaven van behandelingsrichtlijnen van psychiatrische stoornissen, en ADHD in het bijzonder, is te lang overgelaten aan specialistische groepen en experts met een te beperkte blik. Hierbij zal het financiële effect van de ADHD-“markt” van ca. \$ 30 miljard meegespeeld hebben en nog steeds een rol spelen⁵.

Tevens vestigen wij in dit verband uw aandacht op het eind 2023 verschenen WHO/UN-document *Mental health, human rights and legislation Guidance and practice*⁶, waarin (ook bij overheden) wordt aangedrongen om het “biomedisch” gezichtspunt (medicatie) te verlaten en te vervangen door een meer holistische benadering. (Zie o.a. kadertje.)

Wij verzoeken u om snel passende maatregelen te nemen⁷ om op de zeggenschap van de ADHD-psychiatrische professie in te kunnen grijpen, zodat kinderen *op verstandige wijze* weerbaar gemaakt kunnen worden om de uitdagingen en behoeften van de samenleving aan te kunnen.

Wij zien uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
(was getekend)
vrijwilliger voor stichting NCRM

Uit het in 2023 verschenen handboek van WHO/VN: *Mental health, human rights and legislation Guidance and practice*, citeren wij uit de *Glossary* :

Biomedical model

The biomedical model of mental health is based on the concept of mental health conditions being caused by neurobiological factors (...). As a result, care often focuses on diagnosis, medication, and symptom reduction, rather than considering the full range of social and environmental factors that can impact mental health. This can lead to a narrow approach to care and support that may not address the root causes of distress and trauma.

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240080737>

Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens (NCRM) is de Nederlandse afdeling van de in 1969 door Scientology (VS) en dr. Thomas Szasz opgerichte Citizens Commission on Human Rights. NCRM is een algemeen nut beogende instelling (ANBI) en onderzoekt en openbaart overtredingen van mensenrechten in de psychiatrie.

⁵ “(...) With the global ‘ADHD therapeutics market’ estimated to be worth US\$29.56 billion in 2022—and expected to reach US\$45.68 billion by 2027”. L. Batstra, M. Whitely, S. Timimi, *ADHD: Science and society*, 2023. Weblink: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2022.1129728/full>

⁶ <https://www.who.int/publications/i/item/9789240080737>

⁷ Bijvoorbeeld: <https://drukendwars.nl/>

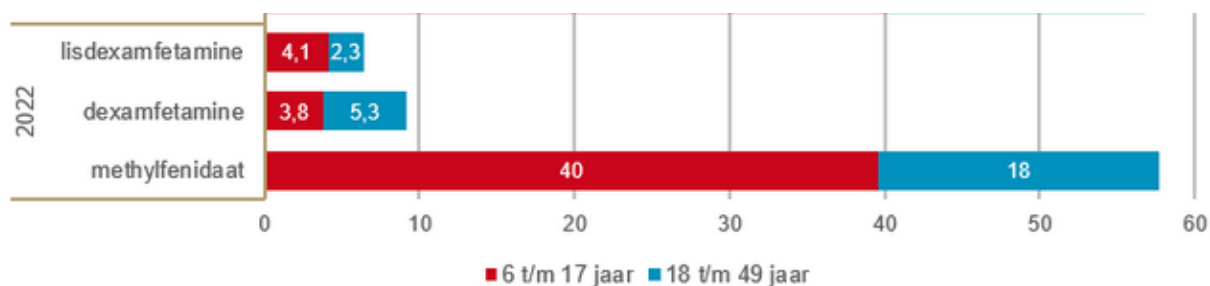
Bijlage

De huidige omvang van ADHD-medicatie bij jongeren

Voor onze schatting van de omvang van het gebruik van medicatie die voor jongeren met de ADHD-diagnose wordt voorgeschreven, gebruiken wij getallen van Stichting Farmaceutische Kengetallen (SFK) en van de GIP databank.

SFK

Wat SFK betreft nemen we getallen over van een publicatie van oktober 2023.⁸

Aantal gebruikers ADHD-medicatie (stimulerende drugs) per 1000 inwoners onder kinderen en volwassenen in 2022.

(Uitsnede van een illustratie van Stichting Farmaceutische Kengetallen, oktober 2023.)

Het aantal jongeren in de leeftijdsgroep 6-19 jaar was ca. 2.488.000.⁹ Het aantal jongeren dat in 2022 voor ADHD medicatie gebruikte schatten wij op basis van deze SFK-gegevens op 4,5% of ca. 120.000.

GIP databank

Op basis van getallen van de GIP databank¹⁰ komen wij op een schatting van ca. 100.000 jongeren t/m 18 jaar die ADHD-medicijnen gebruiken, of ca. 4% van de leeftijdsgroep.

Medicijnen, vaak voorgeschreven na de ADHD-diagnose.

Methylfenidaat: een stimulerende drug (Ritalin, Concerta, etc.), Opiumwet lijst 1.

Dexamfetamine: een stimulerende drug, Opiumwet lijst 1.

Strattera: is een antidepressivum.

Lisdexamfetamine (Elvance): wordt in het lichaam omgezet in een stimulerende drug, maar valt niet onder de Opiumwet. Geïntroduceerd in Nederland in 2019, waarna het gebruik snel steeg.

⁸ <https://www.sfk.nl/publicaties/PW/2023/toename-volwassen-gebruikers-adhd-medicatie> , 26 oktober 2023, geraadpleegd 5 januari 2024.

⁹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingspiramide>,

¹⁰ https://www.gipdatabank.nl/databank?infotype=g&label=00-totaal&tabel=B_03-lftgesl&geg=gebr&item=N06BA . Geraadpleegd 5 januari 2024.